

BÆRUM KOMMUNE

ÅRSMELDING

KLAGEUTVALGET

2022

STED:
BÆRUM

DATO:
20.4.2023

TITTEL:
ÅRSMELDING KLAGEUTVALGET 2022

BÆRUM KOMMUNE
POLITISK SEKRETARIAT
1304 SANDVIKA

TELEFON: 67 50 40 50
E-POST:

POST@BAERUM.KOMMUNE.NO

INNHOOLD

01 INNLEDNING		4
02 KLAGEUTVALGETS HJEMMELSGRUNNLAG OG MANDAT		5
03 KLAGEUTVALGETS ANSVARSOMRÅDE		7
04 ÅPENHET OG INNSYN	9	
05 MØTEFORM OG HYPPIGHET		10
06 SAKSTYPE OG UTFALL		11
07 ANTALL SAKER		12
08 SAKSBEHANDLING OG SAKSBEHANDLINGSTID		13
09 UTVALGTE FAGOMRÅDER BERØRT I KLAGESAKER I 2021		17
VEDLEGG		20

01 INNLEDNING

Årsmeldingen omfatter Klageutvalgets virksomhet for tidsrommet fra 1. januar til 31. desember 2022. Meldingen gir informasjon om hvilke typer klagesaker utvalget har behandlet, herunder beskrives utvalgte områder utvalget særlig har fokusert på.

KLAGEUTVALGETS SAMMENSETNING 2019-2023

MEDLEM	VARAMEDLEM
Torill H. Heggen (H) Leder	Ole Johan Aulie (H)
Johan Ratvik (H)	Ola Raftevold (H)
	Mari Hjemdal (H)
	Karin Ødegård Monsen (H)
Halvdan Skard (Ap)	Unni Elisabeth Tønning (Ap)
	Harald Th. Endresen (Ap)
	Kari Aalerud (Ap)
Sigrid Helene Bradley (Frp) Nestleder	Knut Gunnar Larsen (Frp)
	Geir Homlund (Frp)
	Solveig Haldar (Frp) til september
	Nicole Gunnheim Miller fra september
Anne Elisabeth Braathen (SV)	Gjermund Skaar (SV)
	Nina Valen (R)
	Christer Gilje (SV)
ADMINISTRASJON	
Stig Olai Kapskarmo, politisk sekretariat	Klageutvalgets sekretær
Gry Folge, spesialrådgiver	Kommunedirektørens representant i utvalget

02 KLAGEUTVALGETS HJEMMELSGRUNNLAG OG MANDAT

Klageutvalget er opprettet av kommunestyret med hjemmel i Kommuneloven § 5-1 (2) og Forvaltningsloven § 28 annet ledd. For saksbehandlingen i utvalget gjelder bestemmelsene i Kommuneloven kapittel 11 samt Forvaltningsloven kapittel IV – VI.

Videre er rammene for Klageutvalgets arbeidsform og myndighetsområde nærmere beskrevet i Bærum kommunes reglement for Klageutvalget, fastsatt av kommunestyret.

Klageutvalget behandler, med noen unntak, klager over enkeltvedtak fattet i Bærum kommune. Et enkeltvedtak er etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstavene a og b definert som en avgjørelse som treffes under utøvelse av offentlig myndighet, og som er bestemmende for rettigheter eller plikter for en eller flere bestemte personer.

Klageutvalgets arbeid styrker rettssikkerheten for innbyggerne, ved at administrasjonens enkeltvedtak kan overprøves. Dette gir økt trygghet for at det treffes riktige avgjørelser.

Klageutvalget påser at saken er tilstrekkelig opplyst før det treffes vedtak, og kan derfor pålegge administrasjonen å foreta nærmere undersøkelser m.v. før klagen behandles.

Klageutvalget kan prøve alle sider av et påklaget vedtak, både rettslige og faktiske spørsmål, saksbehandlingen og det skjønnet som er utøvet. Utvalget kan i sin vurdering også ta hensyn til nye omstendigheter og opplysninger som har kommet til etter tidspunktet for det påklagede vedtaket.

På denne bakgrunn kan Klageutvalget enten oppheve, endre eller stadfeste det påklagede vedtak, eller alternativt avvise saken. I tillegg kan Klageutvalget velge å sende saken tilbake for en ny vurdering. Klageutvalget er ikke bundet av de grunner klageren anfører i klagen. Klageutvalget er heller ikke bundet til den påstand parten måtte ha lagt ned i forbindelse med klagesaken eller til å begrense seg til de deler av saken klageren har påklaget. Det er likevel visse begrensninger i utvalgets adgang til å endre et vedtak til skade for klageren.

02

I noen saker har ikke Klageutvalget kompetanse til eller tilgang til utredningsadministrasjon for å kunne indikere en mellomløsning mellom det å gi klager medhold eller ta klagen til følge. Klageutvalget ser i noen saker at klager kunne vært gitt et bedre eller annet tilbud enn det det legges opp til i saken, men kan vanskelig skisserer hva et slikt tilbud kan være.

Klageutvalget har lagt vekt på å gi tilbakemelding til kommunestyret om forhold som bør undergis en politisk behandling. Se ellers kapittel 9 om utvalgte fagområder berørt i klagesaker i 2022

03 KLAGEUTVALGETS ANSVARSOMRÅDE

Bærum kommune driver en omfattende og variert virksomhet der det fattes en rekke enkeltvedtak som kan påklages. Utgangspunktet er at Klageutvalget er klageinstans for alle enkeltvedtak truffet av administrasjonen eller folkevalgt organ (unntatt kommunestyret), med mindre annet følger av lov eller er vedtatt av kommunestyret.

Overordnet har Klageutvalget to forskjellige roller, avhengig av hva slags klagesak som behandles. Klageutvalget er formell klageinstans og avgjør saker med endelig virkning på alle de saksområder der lovgivningen legger myndigheten til å avgjøre klagesaker til kommunen.

I tillegg har Klageutvalget en rolle i utvalgte saker der særlovgivningen bestemmer at kommunen ikke er endelig klageinstans. I de aller fleste tilfellene er det da statsforvalteren som er endelig klageinstans. Klagesaken legges i så fall frem for Klageutvalget, som kan omgjøre det påklagede vedtaket, jfr. kapittel 3. Hvis Klageutvalget opprettholder førsteinstansens vedtak sendes saken videre til klageinstansen for endelig avgjørelse.

De seneste årene har det vært endringer i reglementet som angir Klageutvalgets kompetanse i Bærum kommune. Saksmengden for utvalget har variert i tråd med innskrenkninger og utvidelser i ansvarsområdet.

Klageutvalgets myndighets- og ansvarsområde ble fra oktober 2019 utvidet til å også omfatte klager på de fleste enkeltvedtak der særlovgivningen fastsetter annen klageinstans enn kommunen. Ved reglementsending i november ble det gjort unntak for klager over vurdering av karakterer etter forskrift til opplæringsloven og klager over avslag på innsyn etter lov om rett til innsyn i dokument. Utvalget behandler heller ikke plansaker.

Med denne presiseringen behandler Klageutvalget klager på enkeltvedtak som ikke omgjøres av administrasjonen av eget tiltak.

03

Eksempler på saker som behandles av Klageutvalget er:

Klageutvalget behandler ikke følgende saker:

- Saker der departementet er klageinstans og kommunestyret har fattet vedtak som påklages
- Saker der statlig organ er klageinstans for vedtak truffet i henhold til myndighet delegert fra et statsforvaltningsorgan, jf. forvaltningsloven § 28 andre ledd.
- Klager over enkeltvedtak der saken er behandlet etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) og særlov fastsetter annen klageinstans. Dette omfatter de fleste sakene innen NAV-systemet.
- Saker der kommunestyret har lagt avgjørelsesmyndighet til en annen særskilt klageinstans. I Bærum kommune gjelder dette klager i bygge- og reguleringssaker der Planutvalget er klageinstans. Slike klagesaker behandles i Planutvalget og går eventuelt videre til statlig klageinstans.
- Saker om skolemiljø etter opplæringsloven § 9-A. Disse sakene oversendes fra kommunen direkte til statsforvalteren, og det er statsforvalteren som treffer enkeltvedtak.
- Klager over vurdering av karakterer etter forskrift til opplæringsloven.
- Klager over avslag på innsynsbegjæringer etter offentlighetsloven.

04 ÅPENHET OG INNSYN

Klageutvalget har i noen tid vært opptatt av om dokumenter i saker utvalget har til behandling i større grad kan åpnes for innsyn. I den forbindelse har utvalget blant annet søkt å belyse i hvilken grad taushetsplikt er til hinder for dette. Åpenhet og innsyn er viktige forutsetninger, men offentliggjøring av dokumenter må ivareta reglene om taushetsplikt som blant annet skal sikre den enkeltes personvern. Det forhold at møtene nå tilgjengeliggjøres via direkte strømming og opptak er viktig for åpenheten, men stiller også større krav til aktsomhet for taushetsbelagte opplysninger. Møtet lukkes og strømming avsluttes når taushetsplikten krever det.

Det kan være vanskelig å trekke presise grenser for hvilke opplysninger som er omfattet av taushetsplikten, men en rettesnor er at personlige opplysninger «som det med god grunn er vanlig å ville holde for seg selv» unntas. Søknad om kommunal bolig er et eksempel på en slik opplysning. ”Rettledning til offentleglova”, kap. 6.2.3.1, gir veiledning for vurderingen. Her påpekes bl.a. at økonomiske forhold som privat gjeld kan omfattes, og at opplysninger om å søke eller motta sosial stønad er omfattet av taushetsplikten. I slike saker er det også viktig å være oppmerksom på at anonymisering eller sladding av enkelte opplysninger ikke nødvendigvis er tilstrekkelig til å oppfylle taushetsplikten. I så fall må større deler eller hele dokumentet unntas.

Kobling av flere opplysninger kan også avsløre hvem en sak omhandler. I arbeidet med å gjennomgå og forbedre saksflyt og saksmaler i WebSak, ser administrasjonen på hvordan problemstillingen kan imøtekommes gjennom saksfremleggenes struktur og form, slik at større deler av saksfremleggene kan være offentlige i fremtiden. Dette vil f.eks. kunne være sakens gjennomgang av gjeldende rett.

Klageutvalget har i sin behandling vært opptatt av å fremme åpenhet, klare hjemmelsgrunnlag og skjønnet som er benyttet i regelanvendelsen. I og med at Klageutvalget kan prøve alle sider av et påklaget vedtak, kan Klageutvalget begrunne sin avgjørelse annerledes enn det som fremkommer av kommunedirektørens innstilling.

05 MØTEFORM OG HYPPIGHET

Klageutvalget har avholdt 14 møter i 2022, like mange som i 2021. Den offentlige delen av møtene strømmes og kan følges direkte eller ses i opptak her: <https://baerum.kommunetv.no>.

Klageutvalget treffer sine vedtak i møtet og saksbehandlingen frem mot møtene er skriftlig. Før behandling av klagesakene vurderer Klageutvalget om sakene skal behandles for lukkede dører, jfr. kommunelovens § 31 nr. 2 og reglene om taushetsplikt, jfr. særlig forvaltningsloven § 13.

Det er etablert elektroniske rutiner for overlevering av dokumenter mellom administrasjonen og kommunedirektøren, Politisk sekretariat og Klageutvalgets medlemmer, som ivaretar lovens krav til håndtering av taushetsbelagte opplysninger. Når det gjelder møteinnkallinger og protokoller er disse offentlige. Møteinnkallingene og protokollene er lagt ut på Bærum kommunes internettsider.

06 SAKSTYPE OG UTFALL

Tabellen nedenfor gir en oversikt over saker som er behandlet i 2022 fordelt etter sakstype.

Tabellen angir at totalt 99 klagesaker har vært oppe til behandling i utvalget. Antallet unike klagesaker som er endelig avgjort er reelt sett lavere. Det skyldes at det må korrigeres for saker som er behandlet over flere møter. Det reelle antallet ferdigbehandlede klager over enkeltvedtak i 2022, er totalt 91, hvorav fem ble tatt til følge. Tre av disse fem sakene ville ellers ha gått videre til statsforvalteren. Av de øvrige 86 sakene ble 30 sendt videre til statsforvalteren.

SAKSTYPE	ANTALL I 2022
Kommunale boliger	27
Startlån og tilskudd	23
Parkeringstillatelse forflytningshemmede	6
Omsorgsstønad	5
BPA	5
Spesialundervisning	4
Elevpermisjon	3
BPA i SFO-tiden	3
Elevpermisjon	3
Avlastning	2
Etteroppgjør, egenandel på sykehjem	2
Tilskudd kulturformål	2
Rapportering på Statsforvalterens vedtak	2
Skysst barnehage søsken	2
Opphold i institusjon og bergening egenandel	1
Pårørendestøtte	1
Stenging av familiebarnehage	1
Støttekontakt	1
Stenging av familiebarnehage	1
Støy prepping alpinanlegg	1
Støy høytaleranlegg	1
Urnegrav utenbysboende	1
Egenandel sykehjem	1
Klage på avvisning av klage-Flåkløpe barnehage	1
Gjesteelevplass	1
Miljøarbeidertjeneste	1
Klage på avvisning av klage- midlertidig flytting av elever	1
Omsorgsbolig	1
Omsorgstjenester og praktisk bistand	1
Egenandel sykehjem	1
BPA og praktisk bistand	1

07 ANTALL SAKER

I 2022 hadde Klageutvalget 140 saker på sakskartet inkludert protokoller, referatsaker, sak om årsmeldingen, saker om utvalgets egne saksbehandlingsrutiner, saker vedrørende statsforvalterens rapportering på utfallet av Klageutvalgets vedtak, samt henvendelser og innspill. Enkelte saker er utsatt av ulike årsaker og således behandlet to ganger. Årsaker til dette har vært at Klageutvalget har hatt behov for mer informasjon, klager har kommet med supplerende opplysninger rett før møtet eller kommunedirektøren har opplyst at en utsettelse av saken kan føre til at saken løses administrativt.

2020

127 saker

2021

152 saker

2022

140 saker

08 SAKSBEHANDLING OG SAKSBEHANDLINGSTID

Prosedyre i klagesaker er at administrasjonen mottar klager og gjør en ny vurdering av den enkelte sak. Dersom administrasjonen ikke omgjør vedtaket, sendes saken, med oppdatert vurdering, til Klageutvalget.

Tabellen nedenfor viser saksbehandlingstiden i administrasjonen i de 91 klagesakene som ble ferdig saksbehandlet av Klageutvalget. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i administrasjonen for disse 91 sakene, er 16,3 uker fra klagen ble datert. Median for tidsbruk er 14 uker. I sakene som skal videre til statsforvalteren kommer saksbehandlingstiden der i tillegg.

Klageutvalget har, for sin del, ingen restanse, men behandler saker fortløpende i månedlige møter og evt. ekstramøter der det er viktig for fremdrift i saken. Saker som ferdigstilles av kommunedirektøren settes umiddelbart opp i til behandling i Klageutvalget, og de aller fleste saker ferdigbehandles i ett møte. Noen få saker har likevel måttet behandles over flere møter, da Klageutvalget har funnet det nødvendig å be om ytterligere opplysninger, eller det har kommet inn nye opplysninger fra klager svært kort tid før møtet. Vi vil i denne sammenheng bemerke at klageutvalgets utsettelse av enkeltsaker i noen tilfeller også har vært til klagers fordel fordi spørsmålene vi har stilt har bidratt til fornyet administrativ behandling.

For enkelte saker har saksbehandlingstiden vært noe lang i administrasjonen, hvilket Klageutvalget har påpekt. Å redusere saksbehandlingstiden for klagesaker inngår som en del av det pågående forbedringsarbeidet hos kommunedirektøren. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for generelle klagesaker er redusert fra 2021 til 2022. Det er satt i gang et pilotarbeid i én sektor for å se om en gitt måte å observere saksflyten på, kan bidra til at saksbehandlingstiden kortes ytterligere ned.

For klageutvalgets del skyldes tidsbruk at det har vært nødvendig å innhente tilleggsopplysninger, og at det har tatt noe tid å få svar. I andre saker har klager gitt tilleggsopplysninger av en slik art at det har vært nødvendig med ytterligere kommentarer fra administrasjonen.

Utfordringer

Lobbyvirksomhet og sene tilsvare er en tiltagende utfordring. Samtidig ser vi at det er en økt offentlig interesse for Klageutvalgets saker; herunder pressedeckning.

Utvalget registrerer strømninger i forhold til hvordan innbyggere og representanter for klager kommuniserer med utvalget. Klageutvalget har skriftlig saksbehandling hvor kommunedirektøren gir en vurdering av klagen. For at utvalget skal kunne få kommunedirektørens vurderinger forutsetter det at klagen er det endelige grunnlagsdokumentet for saken. Vi har det siste året hatt tilfeller hvor klager har gitt supplerende opplysninger til utvalget etter at kommunedirektøren har avgitt sin innstilling og i kort tid før utvalgets behandling av saken. Det har innkommet supplerende merknader fra klager, eller personer som representerer klager, så sent at det har vært nødvendig å utsette behandlingen til neste møte for å sikre forsvarlig forberedelse.

Å få informasjon av ulik art muntlig og/eller kloss opp i behandlingen i møte, krever ekstra oppmerksomhet fra utvalgets side. Det jobbes derfor med å finne frem til egnede prosedyrer som sikrer riktig behandling av all informasjon.

Statsforvalteren

Kommunedirektøren skal underrette utvalget om andre klageinstansers vedtak i saker som har vært forelagt for utvalget. Klageutvalget fikk i 2022 to rapporteringer. Statsforvalterens vedtak som er meldt i de to rapportene går tilbake til juni 2021.

I 23 av 54 vedtak har statsforvalteren kommet til samme konklusjon som kommunen.

Av de resterende 31 vedtakene er de fleste sendt tilbake til kommunen for ny behandling uten klare føringer om konklusjoner. I noen BPA-vedtak og et vedtak om omsorgsstønning sendte statsforvalteren disse tilbake til kommunen med føringer om momenter for vurdering i kommunens nye behandling.

For to vedtak om skoletilhørighet, ett om avlastningssted og ett om langtidsopphold i sykehjem er det fattet konkrete andre vedtak enn kommunens.

I noen saker er statsforvalteren har vært enig med kommunen, men gjort endringer for eksempel i omfanget av tjenesten. Dette var tilfelle i en sak om BPA hvor statsforvalteren bestemte et større antall timer enn det kommunen hadde fastsatt. Disse sakene sendes ikke tilbake til kommunen.

15 av de tilbakesendte klagevedtakene gjelder fastsetting av festetomt-avgift for private barnehager. I åtte vedtak, - om BPA, omsorgsstønad og spesialundervisning, - påpekte statsforvalteren feil rettsanvendelse og/eller saksbehandlingsfeil (manglende konkrete og tilstrekkelig presise vurderinger/begrunnelser). Når dette fører til tilbakesending, kan feilene ha ført til forsinkelser i sluttbehandlingen av klagen.

For øvrig er det verd å merke seg at statsforvalteren har skjerpet kravet til at det skal være tydelig at hensynet til barnets beste er vurdert og vektlagt, der det er relevant.

Klageutvalget vil påpeke tidsbruken hos statsforvalteren. Med unntak av noen saker som måtte avgjøres før skolestart, er det sjelden at statsforvalteren bruker under fire måneder. Det er stor forskjell på hvor alvorlig dette er for den enkelte klager, - for den som en tid slipper å grave opp en oljetank kan det være greit, mens situasjonen er annerledes for den som venter på en avgjørelse om BPA.

Statsforvalters korrigerende funksjon:

Klageutvalget tar utgangspunkt i kommunedirektørens redegjørelse sammenholdt med klagers redegjørelse. Det er derfor sentralt for utvalget at redegjørelsen gir uttrykk for eksakt rettsanvendelse og vurderinger.

Statsforvalters vedtak er viktig informasjon både til administrasjonen og til klageutvalget da statsforvalters vurdering vil være korrigerende for kommunens og klageutvalgets praksis.

Utvalget har følgende kommentarer til sakene som statsforvalter har omgjort/ tilbakesendt:

Barnehage-/tomtefestesaken og oversendelse uten vedtak:

Realiteten i saken er en taksering av private barnehagetomter hvor taksten skal danne utgangspunkt for beregning av tilskudd til barnehagene.

Klageutvalget er ikke organisert med utredningsressurs og må forholde oss til takseringene administrasjonen foretar. Klageutvalget sørget imidlertid for, at det ble innhentet nye takster, da det var tvill om de opprinnelige takstene var korrekte. Takstene ble deretter justert. Klageutvalget var fremdeles i betydelig tvil om takstene kunne legges til grunn. Etter å ha konsulert med kommunedirektøren valgte Klageutvalget å sende sakene til statsforvalter uten vedtak.

Sakene ble tilbakesendt til kommunen med tilbakemelding om at Klageutvalget ikke kan sende saker til statsforvalter uten vedtak.

Tvist om skolegrenser

Statsforvalteren gir uttrykk for at den vektlegger lokalt selvstyre. Allikevel har statsforvalteren i to skolesaker som var behandlet av Klageutvalget i 2021, fattet omgjøringsvedtak til tross for kommunal forskrift og at kommunen hadde fulgt opp et enstemmig vedtak i Hovedutvalget for barn og unge om en skoles inntaksområde og dermed hva som er en boligadresses nærscole.

09 UTVALGTE FAGOMRÅDER BERØRT I KLAGESAKER I 2022

Nedenfor følger en gjennomgang av utvalgte fagområder.

BPA

Brakerstyrt personlig assistent (BPA) er en tjeneste som gis personer med stort hjelpebehov. Det benyttes ufaglært arbeidskraft og bruker styrer selv all aktivitet.

BPA-sakene utgjør en utfordrende sakstype og det er stor variasjon fra sak til sak. Og utstrakt bruk av faglig skjønn for å gi et riktig tilbud til den enkelte bruker.

Grensedragningene mellom de ulike tilbudene kommunen gir kan være vanskelig og i mange tilfeller anbefaler kommunedirektøren habilitering fremfor BPA.

Elevpermisjoner

Klageutvalget har i 2022 behandlet én klagesak vedrørende elevpermisjon til behandling er det verdt å nevne denne. Saken inneholdt to klager og ble behandlet over tre møter.

Spørsmål om elevpermisjon kan være alvorlig for den enkelte enten vedkommende går glipp av en permisjon man skulle hatt, eller utsettes for sanksjoner fordi fravær ansees som regelstridig.

Klageutvalgets behandling av saken avdekket at kommunens «Standard for behandling av søknader om permisjon fra grunnskoleopplæring» ikke var oppdatert i tråd med enstemmig vedtak gjort av Hovedutvalget for barn og unge (BAUN) i 2018. Klageutvalget ser det som en alvorlig svikt i rutinene at politiske vedtak ikke implementeres i regelverket. Utvalget har ikke oversikt over hvor mange som har vært rammet av denne feilen i retningslinjene og om det har hatt konsekvenser for enkeltelever.

Parkeringstillatelse for forflytningshemmede

Klageutvalget har i 2022 hatt fem saker vedrørende avslag på parkeringstillatelse for forflytningshemmede.

Utvalget registrerer at det i takt med strammere parkeringsregulering også for bevegelseshemmede blir vanskeligere å finne parkeringsplass. Sett i lys av at regelen er blitt svært streng, er det slett ikke alle med bevegelsesproblemer som får HC-parkering. Som eksempel kan nevnes at en sterkt bevegelseshemmet og/eller rullestolbruker som ikke kan kjøre bilen selv men er i stand til å vente mens sjåføren parkerer, ikke nødvendigvis får HC-parkering.

VEDLEGG

Kort om enkelte sakstyper og regelverket

1. Kommunale utleieboliger -

Regelverket – velferdsboliger

Kommunens boligansvar til vanskeligstilte er regulert i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-7 «Boliger til vanskeligstilte», og i sosialtjenesteloven i NAV av 18. desember 2009 nr. 131 § 15. Bærum kommune har regulert tildeling av kommunal utleiebolig i kriterier vedtatt av Hovedutvalget for bistand og omsorg i møtet i 2017 og tidligere sak vedtatt av samme utvalg i deres møte i 2010.

Boligkategoriene er:

- Velferdsboliger: boliger for personer med spesielle boligbehov av midlertidig eller varig karakter (1074)
- Omsorgsboliger: boliger for personer med behov for heldøgnsomsorg, personer med psykiske lidelser, samt boliger til personer med psykisk utviklingshemming. Boligene fordeler seg slik:
 - o Omsorgsboliger for eldre (412).
 - o Omsorgsboliger for personer med psykiske lidelser som trenger bemannet bolig for kortere eller lengre tid (172).
 - o Omsorgsboliger for personer med utviklingshemming (315).
 - o Vestre Hauger boliger og natthjem: overnattingstilbud til bostedsløse mennesker med tilhørighet til Bærum, som har et rusproblem og som ikke kan benytte seg av øvrige overnattingstilbud (12).

For å få kommunal utleiebolig må flere kriterier være oppfylt, både generelle og spesielle.

De generelle kriteriene er bl.a. at søkeren ikke selv eller ved hjelp av andre former for offentlig boligbistand er i stand til å skaffe seg egnet bolig på det private leiemarkedet. Vedkommende må være folkeregistrert som bosatt i Bærum kommune og bosatt i kommunen de siste tre år (unntak flyktninger på visse vilkår). I tillegg til de ovennevnte generelle kriterier må, som nevnt, også enkelte spesielle kriterier oppfylles.

Saksbehandlingen

De fleste av avslagene er begrunnet med at søkeren ikke kunne dokumentere at de befinner seg i en vanskelig livssituasjon med behov for velferdstjenester. Begrepet velferdstjenester er upresist og i ovennevnte sak fra 2017 vedtok Hovedutvalget for bistand og omsorg å utdype begrepet velferdstjenester med en definisjon som er «Tjenester med formål å gi bistand til å avhjelpe sosiale vansker, rus-, legemiddelavhengighet, helsevansker» (punkt 2 i de spesielle kriteriene).

Det er flere av søkerne/klagerne som har en leiet bolig og som selv har mulighet til å finne en ny leilighet på det private boligmarkedet. Klageutvalget har fått opplyst at mange av de som har fått avslag får tilbud fra administrasjonen om bistand til å finne bolig på det private markedet med individuell råd og veiledning.

Per 31.12.2022 var det 61 søkere på venteliste for kommunal velferdsbolig. 31 av disse var nye saker, mens 30 handler om venteliste til annen type kommunal bolig.

(Boligbistand opplyser også at de har brukt mye ressurser på bosetting av flyktninger i 2022, som følge av flyktnings situasjonen i Europa).

Omsorgsbolig - regelverket

Tildeling av omsorgsboliger har samme generelle kriterier som ved velferdsboliger.

Enkelte spesielle kriterier må oppfylles i tillegg til de ovennevnte generelle kriterier. Administrasjonen har utarbeidet utfyllende tildelingsvilkår.

Saksbehandlingen

Klageutvalget kan ikke ta stilling til hvilken helsetjeneste som gis, men kun legge administrasjonens vurdering til grunn. Etter reglementsendingen 23.10.19 kan Klageutvalget ta stilling til brukerens tjenestebehov, i motsetning til før reglementsendingen da dette spørsmålet er underlagt fylkesmannens myndighet. Altså vil Klageutvalget heretter ta stilling til brukerens tjenestebehov, i tillegg til det isolerte spørsmålet om tildeling av omsorgsbolig.

Avslag på omsorgsbolig er begrunnet i at klageren ikke oppfylder de administrative vilkårene. Det kan f.eks. være at klageren ikke har et funksjonstap som tilsier mer oppfølging enn det som kan tilbys i eget hjem eller i en annen boform uten fast bemanning. Det vil da heller ikke oppfylle vilkåret at tilbudet skal utsette eller erstatte innleggelse i bo- og behandlingssenter.

Regelverk og praksis er slik at man mister det omsorgstilbudet man har i det øyeblikk man får et annet tilbud som anses mer omfattende. For eksempel mister man dagsentertilbudet når man får omsorgsbolig

1. Startlån og tilskudd

Regelverket

Husbankens regelverk for startlån gjelder for kommunene. Dette er bl.a. Forskrift om startlån fra Husbanken, Retningslinjer for startlån fra Husbanken og veileder for saksbehandling av startlån i kommunene.

Startlån er et virkemiddel for at kommuner kan bistå økonomisk vanskeligstilte som ellers ikke får lånefinansiering til bolig, eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner. Det skal bidra til at flere kan etablere seg og bli boende i egen eiet bolig. Kommunene skal prioritere vanskeligstilte grupper i sitt arbeid med startlån. Startlån skal tildeles etter en behovsprøving. I vurderingen skal kommunen (forskriftens § 3) vektlegge om søkeren forventes å ha langvarige problemer med å finansiere eiet bolig og har benyttet muligheten til sparing, innenfor de økonomiske mulighetene søkerens inntekter og nødvendige utgifter til livsopphold gir. Det vil si at søkeren må ha evne til å betjene lånet over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold. Uavhengig av dette kan startlån også gis i enkelte spesielle situasjoner fastsatt av Husbanken og Bærum kommune. Det er ikke et krav at søkeren er bosatt i Bærum kommune. Søknaden sendes til den kommunen søkeren ønsker å kjøpe bolig i.

Startlånet kan benyttes sammen med lån fra andre kredittinstitusjoner, for eksempel som topplån. Det kan gis startlån til refinansiering og nødvendig tilpasning/utbedring for å kunne bli boende i egnet bolig.

Kommunalt boligtilskudd kan være en del av startlånsordningen til særlig vanskeligstilte. Det er behovsprøvet og vurderes i de tilfeller enkeltpersoner/husstander med varig lav inntekt ikke er i stand til å betjene fullt lån til egnet bolig. Utmålingen av tilskudd blir gjort etter individuell vurdering ut fra søkers betjeningsevne. Det forutsettes at inntekspotensialet i husstanden er utnyttet. Det er et vilkår at søker er bosatt i Bærum kommune.

I 2022 mottok kommunen 604 nye søknader om startlån. Det ble innvilget 156 finansieringsbevis, og av disse var det 91 husstander som fikk kjøpt bolig. Kommunen avsto 444 søknader. Hovedårsaken til avslagene er at søkerne faller utenfor målgruppen for startlån da de ikke har fast inntekt, eller at de har forbruksgjeld som de må nedbetale før de eventuelt søker på nytt.

Saksbehandlingen

De fleste avslagene på startlån er begrunnet med at søker har ikke utnyttet sitt inntekts- eller sparepotensial. I utgangspunktet skal søker/husstanden utnytte hele sitt inntektspotensial. Det kan også være at inntekten er høyere enn fastsatt grense eller at søkeren mangler egenkapital. Det er i år som i tidligere år noen av klagerne som mangler tilstrekkelig betjeningsevne. Klageutvalget erfarer at mange har høye forbrukslån, private lån eller er i gjeldsordning som hindrer klagerne i å kunne få startlån.

De fleste avslagene på tilskudd skyldes at husstandens vanskelige økonomiske situasjon ikke er varig. Dette er for eksempel tilfelle der husstanden kan øke betjeningsevnen ved å utnytte sitt inntektspotensial og/eller nedbetale forbruksgjeld.

BPA

Personer som ikke kan ta omsorg for seg selv eller som er helt avhengige av praktisk eller personlig hjelp for å klare dagliglivets gjøremål, har rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a, andre ledd.

Kommunen skal sørge for at personen med et slikt hjelpebehov får nødvendige helse- og omsorgstjenester, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2. Hjelpen som gis må være på et forsvarlig nivå med hensyn til de behovene som skal dekkes, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1. Tjenestetilbudet skal så langt det er mulig utformes i samarbeid med brukeren, og det skal legges stor vekt på hva bruker mener med utformingen av tjenestetilbudet, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 3-1, annet ledd.

Etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 har *personer under 67 år med langvarig og stort behov for personlig assistanse etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2, første ledd, nr. 6, bokstav b, rett til å få slike tjenester organisert som brukerstyrt personlig assistanse. Retten omfatter avlastningstiltak etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-6, første ledd, nr. 2., for personer med foreldreansvar for hjemmeboende barn under 18 år med nedsatt funksjonsevne.*

Med stort behov menes et tjenestebehov på minst 32 timer per uke. Brukere med et tjenestebehov på minst 25 timer per uke har likevel rett til å få tjenester organisert som brukerstyrt BPA, med mindre kommunen kan dokumentere at en slik organisering vil medføre vesentlig økt kostnad for kommunen.

BPA er en alternativ måte å organisere praktisk bistand, opplæring og støttekontakt, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2, første ledd, nr. 6.

Helsetjenester er ikke omfattet av rettigheten til BPA.

Tjenester som omfattes av rettigheten kan være:

- egenomsorg og personlig stell: ivareta personlig hygiene, toalettbesøk og inntak av mat/drikke,
- dagliglivets praktiske gjøremål i hjemmet og i tilknytning til husholdningen: rengjøring, klesvask, skifte av sengetøy, innkjøp og tilberedning av mat og annen nødvendig hjelp, og
- bistand til å delta i fritidsaktiviteter (støttekontakt)

VEDLEGG 2

Saksbehandlingstid 2022

SAKS NUMMER	DATO FOR KLAGEN	BEHANDLET I KLAGEUTVALGET	ANTALL VIRKE- DAGER	ANTALL UKER	TYPE KLAGE	ENDELIG INSTANS
004/22	21/04/2021	11/01/2022	186	38	STØY HØYTALERANLEGG	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
005/22	18/10/2021	11/01/2022	61	13	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
006/22	7/31/2021	1/11/2022	117	24	EGENANDEL SYKEHJEM	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
007/22	7/9/2021	1/11/2022			SPESIALUNDERVISNING	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
008/22	10/15/2021	1/11/2022	62	13	SPESIALUNDERVISNING	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
012/22	9/14/2021	2/1/2022	100	21	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
013/22	11/19/2021	2/1/2022	52	11	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
014/22	11/23/2021	2/1/2022	50	11	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
015/22	11/29/2021	2/1/2022	46	10	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
016/22	11/17/2021	2/1/2022	54	12	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
017/22	7/9/2021	2/1/2022	147	30	SPESIALUNDERVISNING	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
021/22	N/A	3/8/2022			RAPPORTERING PÅ STATSFORVALTERENS VEDTAK	BÆRUM KOMMUNE KU
022/22	8/31/2021	3/8/2022	135	28	KLAGE PÅ AVVISNING AV KLAGE - FLÅKLYPA BARNEHAGE	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
023/22	8/7/2021	3/8/2022			BPA I SFO TIDEN	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
024/22	11/12/2021	3/8/2022	82	17	PÅRØRENDESTØTTE	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
025/22	11/4/2021	3/8/2022	88	19	OMSORGSSTØNAD	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
026/22	6/8/2021	3/8/2022	195	40	OMSORGSBOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
027/22	12/23/2021	3/8/2022	53	12	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
028/22	12/28/2021	3/8/2022	50	11	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
029/22	12/27/2021	3/8/2022	51	11	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
030/22	9/3/2021	3/8/2022	132	27	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
031/22	1/16/2022	3/8/2022	37	8	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
035/22	2/11/2022	3/29/2022	32	7	TILSKUDD TIL KULTURFORMÅL	BÆRUM KOMMUNE KU
036/22	3/9/2021	3/29/2022			ELEVPERMISJON	BÆRUM KOMMUNE KU
037/22	8/7/2022	3/29/2022			BPA I SFO TIDEN	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
038/22	12/1/2021	3/29/2022	84	18	OMSORGSSTØNAD	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
045/22	1/27/2022	5/10/2022	70	17	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
046/22	2/15/2022	5/10/2022	57	13	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
047/22	3/1/2022	5/10/2022	47	11	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
048/22	3/31/2022	5/10/2022	25	6	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
049/22	3/10/2022	5/10/2022	40	9	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
050/22	2/15/2022	5/10/2022	57	13	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
051/22	1/30/2022	5/10/2022	69	15	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU

SAKS NUMMER	DATO FOR KLAGEN	BEHANDLET I KLAGEUTVALGET	ANTALL VIRKE- DAGER	ANTALL UKER	TYPE KLAGE	ENDELIG INSTANS
052/22	2/1/2022	5/10/2022	67	15	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
053/22	3/6/2022	5/10/2022	44	10	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
057/22	12/7/2021	5/31/2022	120	26	STØY - PREPPING ALPINANLEGG	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
058/22	4/15/2022	5/31/2022	29	7	TILSKUDD TIL KULTURFORMÅL	BÆRUM KOMMUNE KU
059/22	3/30/2022	5/31/2022	39	9	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
060/22	4/21/2022	5/31/2022	26	7	STENGING AV FAMILIEBHG.	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
061/22	9/23/2021	5/31/2022	173	37	OPPHOLD I INST. OG BEREKNING AV EGENANDEL	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
062/22	3/2/2022	5/31/2022	59	14	AVLASTNING	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
063/22	3/9/2021	5/31/2022			ELEVPERMISJON	BÆRUM KOMMUNE KU
066/22	5/31/2022	6/21/2022	14	3	SPECIALUNDERVISNING	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
067/22	4/19/2022	6/21/2022	42	10	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
068/22	4/25/2022	6/21/2022	38	9	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
069/22	5/11/2022	6/21/2022	26	7	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
071/22	3/9/2021	6/21/2022	323	68	ELEVPERMISJON	BÆRUM KOMMUNE KU
072/22	8/7/2021	6/29/2022	227	47	BPA I SFO TIDEN	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
076/22	6/20/2022	8/16/2022	41	9	KLAGE PÅ AVVISNING AV KLAGE - MIDLERTIDIG FLYTTING AV ELEVER	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
077/22	7/1/2022	8/16/2022	32	7	GJESTEELEVPASS	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
078/22	5/19/2022	8/16/2022	61	14	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
079/22	5/27/2022	8/16/2022	56	12	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
080/22	5/18/2022	8/16/2022	62	14	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
081/22	6/2/2022	8/16/2022	52	12	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
082/22	5/26/2022	8/16/2022	57	13	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
083/22	6/7/2022	8/16/2022	50	11	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
084/22	6/1/2022	8/16/2022	53	12	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
088/22	6/27/2022	9/6/2022	51	11	PARKERINGSTILLATELSE FORFLYT- NINGSHEMMEDE	BÆRUM KOMMUNE KU
089/22	5/14/2022	9/6/2022	79	17	PARKERINGSTILLATELSE FORFLYT- NINGSHEMMEDE	BÆRUM KOMMUNE KU
090/22	5/25/2022	9/6/2022	58	13	PARKERINGSTILLATELSE FORFLYT- NINGSHEMMEDE	BÆRUM KOMMUNE KU
091/22	7/19/2022	9/6/2022	35	8	PARKERINGSTILLATELSE FORFLYT- NINGSHEMMEDE	BÆRUM KOMMUNE KU
092/22	6/27/2022	9/6/2022	51	11	PARKERINGSTILLATELSE FORFLYT- NINGSHEMMEDE	BÆRUM KOMMUNE KU
093/22	6/11/2022	9/6/2022	62	14	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU

SAKS NUMMER	DATO FOR KLAGEN	BEHANDLET I KLAGEUTVALGET	ANTALL VIRKE- DAGER	ANTALL UKER	TYPE KLAGE	ENDELIG INSTANS
095/22	8/3/2022	10/11/2022			SKYSS BARNEHAGE SØSKEN	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
096/22	4/29/2022	10/11/2022	114	24	BPA	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
097/22	4/29/2022	10/11/2022	114	24	BPA	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
098/22	4/29/2022	10/11/2022	114	24	BPA	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
099/22	4/21/2022	10/11/2022	120	26	BPA	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
100/22	4/19/2022	10/11/2022	122	26	OMSORGSTJENESTER OG PRAKTISK BISTAND	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
101/22	5/25/2022	10/11/2022			OMSORGSSTØNAD	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
102/22	2/23/2022	10/11/2022			ETTEROPPGJØR, EGENANDEL PÅ SYKEHJEM	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
103/22	6/14/2022	10/11/2022	85	18	STØTTEKONTAKT	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
104/24	6/22/2022	10/11/2022	79	17	AVLASTNING	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
105/22	6/12/2022	10/11/2022	87	18	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
106/22	6/21/2022	10/11/2022	78	17	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
112/22	8/3/2022	11/1/2022	64	14	SKYSS BARNEHAGE SØSKEN	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
113/22	5/25/2022	11/1/2022			OMSORGSSTØNAD	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
114/22	7/6/2022	11/1/2022	84	18	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
115/22	7/6/2022	11/1/2022	84	18	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
116/22	8/5/2022	11/1/2022	62	13	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
117/22	8/5/2022	11/1/2022	62	13	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
118/22	8/17/2022	11/1/2022	54	12	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
119/22	7/13/2022	11/1/2022	79	17	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
120/22	8/2/2022	11/1/2022	65	14	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
121/22	2/23/2022	11/1/2022	173	37	ETTEROPPGJØR, EGENANDEL PÅ SYKEHJEM	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
122/22	8/4/2022	11/1/2022	63	14	PARKERINGSTILLATELSE FORFLYT- NINGSHEMMEDE	BÆRUM KOMMUNE KU
126/22	N/A	12/6/2022			RAPPORTERING PÅ STATSFORVALTE- RENS VEDTAK	BÆRUM KOMMUNE KU
127/22	8/24/2022	12/6/2022	74	16	URNEGRAV UTENBYGDSBOENDE	STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMAR
128/22	7/8/2022	12/6/2022	107	22	MILJØARBEIDERTJENESTE	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
129/22	9/23/2022	12/6/2022			STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
130/22	10/12/2022	12/6/2022	39	9	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
131/22	9/7/2022	12/6/2022	64	14	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
132/22	10/7/2022	12/6/2022	42	9	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
133/22	9/7/2022	12/6/2022	64	14	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
134/22	8/29/2022	12/6/2022	71	15	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
135/22	9/1/2022	12/6/2022	68	15	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
136/22	9/7/2022	12/6/2022	64	14	KOMMUNAL BOLIG	BÆRUM KOMMUNE KU
137/22	9/29/2022	12/6/2022	48	11	BPA	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
138/22	10/19/2022	12/6/2022	34	8	STARTLÅN OG TILSKUDD	BÆRUM KOMMUNE KU
139/22	7/8/2022	12/6/2022	107	22	BPA OG PRAKTISK BISTAND	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
140/22	3/7/2022	12/6/2022	190	40	OMSORGSSTØNAD	STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN